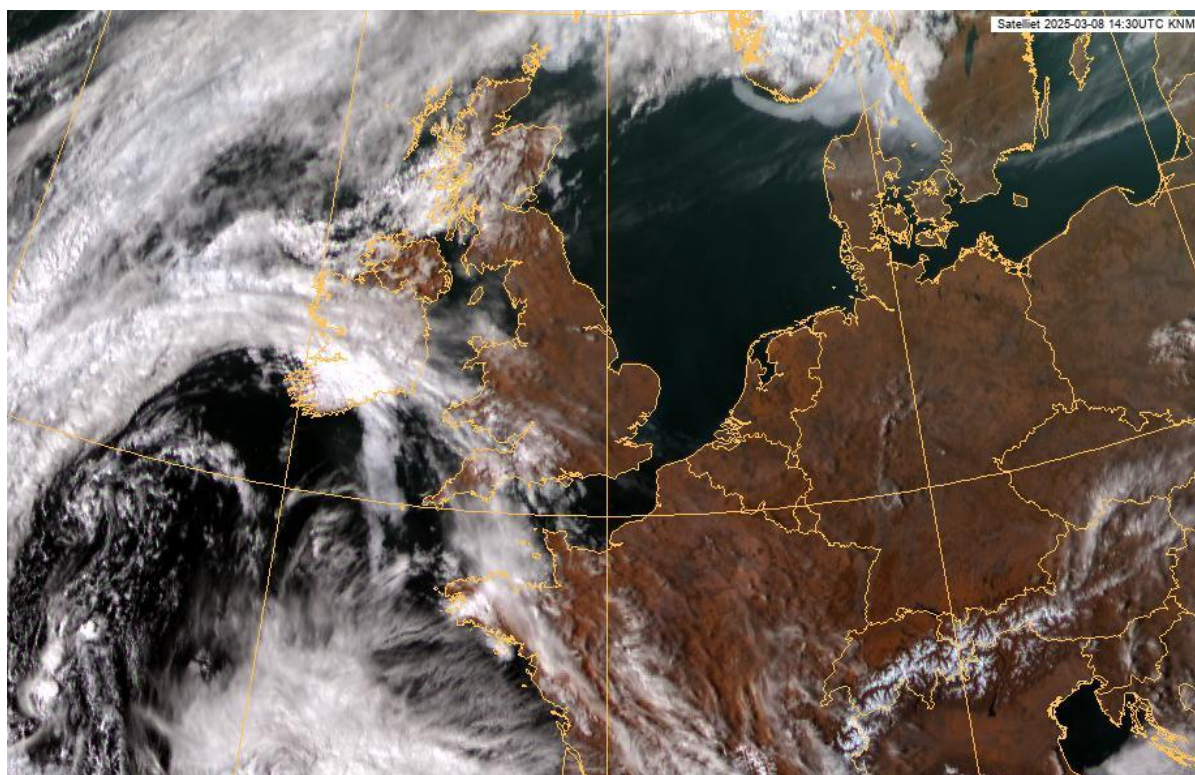

Landelijke Sterrenkijkdagen 2025

	2025	2024
Weer:	1 dag onbewolkt, 2 dagen alleen Wat hoge cirrusbewolking.	Op de meeste plaatsen goed, maar in het oosten variabel met wolken en (sneeuw)buien.
Aantal deelnemers	58	56
# terugmeldingen	32	30
Aantal gemelde bezoekers	11850	7900
Folders besteld	32	25
Foto's ontvangen	10	10
Gem. waardering (0-10)	9.2	8

8 maart; 17 uur: KNMI.

Deelnemers en bezoekers

- Drie dagen onbewolkt of hooguit wat sluierbewolking, beter konden we niet wensen.
- Het aantal gemelde bezoekers was met meer dan 11.000 bezoekers (van ruim de helft van de locaties) een record.
- Weer was Leiden met meer dan 2000 getelde bezoekers een toplelocatie. Ook Middelburg, Amsterdam en Tilburg telden veel bezoekers.

- Dit soort aantallen bezoekers zijn niet of moeilijk in de vaste locatie op te vangen. Er werd (ook) uitgeweken naar de openbare ruimte.
 - Ook de deelnemers met bescheidener bezoekersaantallen hadden er meer dan vorige jaren en waren zonder uitzondering tevreden.
 - Veel deelnemers hebben een eigen systeem om de lokale pers te informeren. Dat blijkt het meest effectief te zijn. Soms noemden bezoekers de site van de KNVWS
 - Nijmegen (Roel van der Heijden) en Toldijk. (Jan Mulder) meldden dat ze graag meer menskracht hadden gehad. Een tip voor hen die niet te ver weg ervandaan wonen?
 - We kunnen terugzien op erg geslaagde Sterrenkijkdagen. Een topper!
- Dank aan iedereen die er aan mee heeft gedaan.

De 50^e Landelijke Sterrenkijkdagen 2026 zijn voorzien op 27 en 28 februari en 1 maart.

De KNVWS hoopt dat velen er dan weer bij willen en kunnen zijn. We willen proberen van de jubileumactiviteit iets bijzonders van te maken.

Landelijke promotieactiviteiten.

- In samenwerking met NOVA werd een algemeen persbericht uitgestuurd.
- De zichtbaarheid van veel planeten in de periode kort voor de Sterrenkijkdagen maakte dat er veel belangstelling was van de Media was in de dagen voorafgaande aan de sterrenkijkdagen
- De KNVWS zorgde weer voor drukwerk in de vorm van folders posters en ook waren er waarneemstrippenkaarten beschikbaar.
- De site van de KNNWS was de centrale locatie waar de nodige informatie bij elkaar te vinden was, en ook de meest actuele weersvoorzichten te vinden waren.

Wat vinden deelnemers van ondersteuning door de KNVWS?

- Berichtgeving op TV en landelijke dagbladen werd gemist.
- De sociale media worden niet effectief (genoeg) gebruikt.
- Waarneemstrippenkaarten worden erg gewaardeerd.
- Naast folders willen velen graag posters en waarneemstrippenkaarten. Dat kan nog niet op aanmeldingsformulier aangegeven worden.
- De sterrenhemelkaart van Wil Tirion op de folder werd gemist.
- Suggestie: zorg voor een grote poster, die meerdere jaren te gebruiken is als blikvanger voor de waarneemlocatie. Met name van toepassing voor locaties in de openbare ruimte.

Reacties van deelnemers

- Alkmaar; Metiu, Rijer van der Brink. Locatie Buiten Centrum Schoorlse Duinen:

Wij hadden een uitgebreid programma:

In twee zaaltjes werden voordrachten gegeven. Daar was ook uitleg bij twee telescopen. De buis van een Newtonkijker is voorzien van grote gaten van 4 cm. Daardoor is goed te zien hoe een Newtonkijker er van binnen uit ziet. Er waren presentaties over de komende zonsverduistering van 29 maart en over Metius zelf.

Demo slinger van Foucault; er werd uitgelegd hoe daarmee kan worden bewezen dat de aarde om z'n as draait, zonder gebruik te maken van de sterrenhemel. Ook was er een knutsel- en puzzelhoek voor kinderen. Een derde van de bezoekers waren kinderen.

De werkgroep "Astrofotografie" van Metius had 5 kijkers opgesteld.

- Amersfoort; Midden Nederland, Arjeh Stofkooper.

Weer: uitstekend, helder en dus goede waarneemomstandigheden.

Daarnaast op 7 maart lezing over wel/geen Leven op Mars

Op 8 maart sterrenkijkavond met 150 bezoekers (maximaal toegestane aantal): Bij het zien van de kraters op de maan meerdere malen. "Woow, dat heb ik nog nooit gezien"

Belangstelling van de lokale radio (RTV Utrecht) en school journalistiek

- Amsterdam UVA Esther Hanco.

Wij deden op 7 maart Stoepsterrenkunde en op 8 maart waren bezoekers welkom op het API

We ontvangen graag meer posters. De Waarneemstrippenkaarten zijn SUPERLEUK.

Wat kunnen/moeten we beter doen?; Beter profileren op sociale media.

- Amsterdam AWSK Hans Kostense;

Welk rapportcijfer? 10, beter kon niet met zulk mooi weer.

We hebben hetzelfde gedaan als vorige jaren, telescopen opstellen en de nodige uitleg gegeven bij de waarnemingen van voornamelijk de Maan, Venus, Jupiter en Plejaden.

Er zijn nog altijd bezoekers die denken dat Jupiter verlicht wordt door de Maan en dat Venus een sikkel vertoond omdat er iets voor hangt

- Arnhem, Presikheaven, Floris-Jan van der Meulen,
Dankzij het goede weer waren de Landelijke Sterrenkijkdagen in Arnhem (7 en 8 maart) weer een groot succes! Met zes telescopen konden de bezoekers de Maan, Venus, Mars, Jupiter, en de Orionnevel bewonderen. Het eerste half uur was ook Mercurius zichtbaar.
Iedere telescoop had zijn "eigen" hemellichaam toegewezen, en de vrijwilliger gaf daarover nadere informatie.

De hele avond, van 19.30 tot aan 22.00 uur toe, bleef het druk op het dakterras. Van jong tot oud, Arnhemmers en "buitenlui" waaronder ook een groep Oekraïners met hun eigen tolk, iedereen was enthousiast en er werden veel vragen gesteld en zo goed mogelijk beantwoord.

In Arnhem is speciale opvang voor Oekraïners. Zij waren via WhatsApp-groepen in hun taal ook uitgenodigd. Wij hadden voor een tolk gezorgd, en op beide avonden kwam ruim een dozijn Oekraïners langs. Veel enthousiasme en interesse, zowel bij hen als de overige bezoekers.

- Assen, Pollux, Gerard van der Braak:

De Landelijke Sterrenkijkdagen van 7 en 8 maart waren een groot succes. We hadden geluk dat het beide avonden helder was.

Bijzonder was dat we zelfs Mercurius aan het publiek (en leden) hebben kunnen laten zien door de telescoop of verrekijker. Verder waren uiteraard de Maan, Jupiter, Venus en Mars populair. Ook de Plejaden, Uranus en de Orionnevel werden bekeken.

- Asten; Jan Paagman Sterrenwacht, Harrie Eijsbouts

De toeloop was enorm. Veel meer dan de reguliere publieksavonden.

Het was dan ook helder. Zo ver als mogelijk hebben we ons reguliere programma aangehouden: Filmzaal – Planetarium – Actief waarnemen.

Om capaciteitsredenen moest dit wel in wisselende groepen. Zo moesten we de presentaties in Filmzaal en planetarium meerdere keren herhalen om iedereen te kunnen bedienen.

We hebben Maan, Venus, Jupiter, Mars en de Orionnevel in de kijker gehad.

- Bellingwolde Tido van der Laan.

GROTE aanloop Van de regionale krant niks, wel van het streekblad en lokale omroep.

- Bennekom Kreeft, Erik Werner

In de Bennekomse bieb werd een kleine planetententoonstelling opgezet.

De waarneemstrippenkaartjes-folders vonden hun gewaardeerde weg!

We misten deze keer (zover we konden opmerken) info op o.a. Tv-nieuws.

De grote poster zou geplastificeerd moeten zijn!

- Bussloo Radboud Jorna'

Vier keer meer bezoekers dan in 2024

De Waarneemstrippenkaarten zijn niet echt ingezet, door de drukte zijn we daar niet mee bezig geweest, dan wel aan toe gekomen daar iets mee te doen.

- Den Haag Joris van den Braak

Waarnemingsplaats: "Opa's" veldje in Voorburg, Weersgesteldheid: perfect.

- Den Helder Zenit, Gwendolyn Scholtens;

Reactie van een kind na het zien van de maan door de grote telescoop: Wow! Dit is de mooiste dag van mijn leven! Super interessant en leuk. Was heel mooi.

Een schitterende ervaring. Wat een vriendelijke mensen bij de telescopen.

Ontzettend genoten. Wij komen volgende keer weer. We hebben het naar ons zin gehad, veel gezien, veel geleerd, dank jullie.

We hadden ongeveer 35 strippenkaarten ontvangen. We hadden ze voor het eerst. De kinderen vonden deze erg leuk en ze zijn helemaal op.

Graag zou ik nog een voorraad ontvangen zodat we ze ook bij andere kijkavonden uit kunnen delen.

Folders? We hebben de folders gebruikt. Vooral kinderen vinden het leuk om die mee te nemen. Wel jammer dat er al een aantal jaren dezelfde foto op staat.

- Dwingeloo, Tammo-Jan Dijkema

We hebben zelf zeer beperkt publiciteit gezocht, toch was het al een week van tevoren vrijwel uitverkocht. Strippenkaart uitgedeeld, men was hier enthousiast over.

Volgende keer graag meer (genoeg voor één per bezoeker).

- Enschede Coenraad ter Kuile, Loes Hemme,
We hebben een superleuke en gezellige avond gehad!
We hebben alleen maar enthousiaste reacties mogen ontvangen.
- Groningen Johanna Hondelink Groningen en Lauwersoog.
Weinig plek voor eigen informatie op folder
Ik zou een kwalitatief betere foto kiezen.
- Heerhugowaard; Paul Volman
Wij waren op vrijdagavond, zaterdagmiddag, zaterdagavond en zondagmiddag open.
's Avonds waren de maan en planeten erg in trek en overdag natuurlijk de zon. Op de zondagmiddag hebben naast het waarnemen van de zon ook met de jeugd waterrakketen gebouwen en deze gelanceerd. Dit was een groot succes en met meer dan 200 lanceringen.
Folders en strippenkaarten: Op een LSKD of soortgelijk evenement is het erg druk wat bezoekers betreft, je zet meerdere telescopen op die op verschillende objecten zijn gericht. Het starhoppen of planeethoppen is er bij zo'n avond niet bij, kost te veel tijd. Je zie ze wel van de ene telescoop naar de ander 'rennen' om daar doorheen te kijken. Misschien is wordt later vastgelegd wat ze hebben gezien. De algemene indruk van het publiek is wel zo dat ze, ook al is het erg druk, toch een leuke en informatieve avond / dagdeel hebben gehad. Komt dus zeer positief over en ook wij vinden dit een mooie gelegenheid om op een breder publiek te trekken.
- Katwijk/Alphen ad Rijn; Stoepsterrenkunde, Christaan Robbemond.
Omdat ik als 'stoepsterrenkundige' en individu een drukke, publieke plek opzoek (ditmaal een winkelstraat tijdens koopavond en een strandboulevard), heb ik geen optie voor een alternatief programma bij slecht weer.
Ik probeer volgende keer (ook NvdN) wederom in te schatten of ik dit wel vooraf kan doen en dan ook gebruik kan maken van het materiaal voor deelnemers.
Waarneemstrippen: Erg leuk, vooral voor de jeugd.
Probleem met (last-minute) kunnen regelen van materiaal.
Ik mis een reclamebord voor de kijklocatie. De huidige poster is vooral geschikt als aankondiging vooraf. Een reclamebord is gebaat bij weinig tekst, enorm lettertype en een rustig ontwerp (egale achtergrond, geen foto). Deze tekst is al voldoende, weglaten van datum maakt de poster meerdere jaren bruikbaar: KIJKLOCATIE LANDELIJKE STERRENKIJKDAGEN, Logo, URL en QR van de KNVWS, Lege ruimte voor info van de deelnemer.
Instagram 'sterrenkijkdagen' heeft als meest recente bericht de zonnekijkdag 2023. Bij weinig activiteit zou ik aanraden dit profiel op te heffen en enkel @KNVWS te gebruiken.
- Leiden WLS, LWS, JWG en Dispuut Kaiser, Theo Klaver
De 2025 Landelijke Sterrenkijkdagen in Leiden op 8 en 9 maart waren weer een groot succes.
Er waren ruim 2000 bezoekers en dankzij het schitterende heldere weer konden de bezoekers heel veel aan de sterrenhemel zien.
De telescopen waren druk bezet, het Planetarium volgeboekt, bij de knutsel- en tekenhoek allemaal blijde kinderen, bij het lichtlab was veel interesse en met de losse kijkers op de parkeerplaatsen konden we de drukte in het gebouw een beetje temperen.
Als klap en als klap op de vuurpijl kregen we veel belangstelling van het Leidsch Dagblad en Hart van Nederland
- Lichtenvoorde; Astronomie Club Oost Gelre, Joop Hubers;
Sterrenkijkdagen 2025: een grandioos succes.
De leden van de Astronomie Club Oost Gelre (ACOG) waren afgelopen vrijdag- en zaterdagavond met hun sterrenkijkers aanwezig bij de speeltuin aan de Sperwer in Lichtenvoorde.
Al vroeg op beide avonden kwamen de eerste bezoekers al toen we nog druk bezig waren met de opbouw en inregelen van hun apparatuur.
Op beide avonden was het zo druk dat de ouders met hun kinderen een lange rij vormden achter de telescopen. De reactie van de kinderen was prachtig toen ze de vele kraters op de maan konden zien. Wij schatten dat het aantal bezoekers, op beide avonden samen, tussen de 150 en 180 moet zijn geweest. Bijna de helft daarvan waren kinderen. Zelfs uit Winterswijk, Aalten, Varsseveld en Zevenaar waren mensen naar Lichtenvoorde gekomen. De reacties van de bezoekers geeft zoveel voldoening dat we volgend jaar graag weer op dezelfde plaats tijdens de 50ste Landelijke Sterrenkijkdagen aanwezig willen zijn.
Ons eerstvolgende evenement is de gedeeltelijke zonsverduistering op zaterdag 29 maart. De leden van de astronomieclub staan dan met hun telescopen bij de parkeerplaats aan de Dijkstraat.

- Lochem; Magda Beekhuizen

Folders graag wit-vlak op de voorpagina in het vervolg zodat gegevens waarneemlocatie direct zichtbaar zijn. Folders worden nl. opgehangen en dan zien mensen direct de waarneemlocatie.

- Maarssenbroek Gooi en Vechtstreek, Ton Lindeman,

Er kwamen diverse aanmeldingen bij ons via de website Sterrenkijkdagen. Zelfs uit Amstelveen en Alphen a/d Rijn

- Middelburg, Philippus Lansbergen, Rijk-Jan Koppejan

Bij ons zijn de sterrenkijkdagen super verlopen. Zo'n drukte hebben we nooit eerder gehad. We kregen veel belangstelling van de lokale media (PZC, Omroep Zeeland zowel Radio als TV en krant)

Vrijdagavond iets van 500 bezoekers en toen dreigde het op de sterrenwacht zelf in het honderd te lopen. Zoveel mensen kunnen wij in ons gebouw niet kwijt. We hadden ook een paar telescopen op de Markt van Middelburg staan. En daar verliep het veel beter.

Geleerd van de vrijdag besloten we om op de zaterdagavond alleen op de Markt te gaan staan. Maar liefst 7 telescopen stelden we op en dat verliep veel beter. Weliswaar lange rijen, maar ruimte genoeg. Toen kwamen er naar schatting 1000 mensen op ons af. Soms bewust, soms toevallig.

Opvallend: Een aantal bezoekers had er meer dan een uur reistijd voor over om langs te komen. Er waren er uit Antwerpen en omgeving, maar ook behoorlijk wat uit West-Brabant.

Eén van de redenen was dat het bij ons gratis was (onze filosofie: sterrenkijken moet gratis zijn).

In begin van de avond was Venus nog goed te zien. Dat vonden veel bezoekers zeer opvallend: die heldere 'ster' is eigenlijk maar een smalle sikkel??? Hoe kan dat? De Maan stal de show: het beeld door de opgestelde telescopen was buitengewoon scherp en mooi. Ook Jupiter, de wolkenbanden en zijn manen waren prachtig te zien. Dankzij het heldere, zachte weer, de vakantie en alle aandacht vooraf was het voor ons de drukste editie ooit.

- Nijmegen; Huiskamerplanetarium, Roel van der Heijden

Zoals altijd waren de mensen enorm enthousiast, verrast en onder de indruk van een blik op de maan door de telescoop. Met zoveel detail zagen ze de maan nog nooit. Het enthousiasme was universeel, bij zowel jonge kinderen als bij senioren.

De hele avond stond er een lange rij. Ik doe dit al enkele jaren en ik heb het bij een openbare sterrenkijkavond nog nooit zo druk gehad als deze keer. Het is geweldig dat er zoveel geïnteresseerden waren, maar de wachttijd was té lang. Van bezoekers begreep ik dat ze meer dan een uur hadden gewacht. Door de drukte kon ik niet alles aan de hemel laten zien, dat kostte te veel tijd. Ik heb de telescoop de hele tijd op de maan gehouden. Ook was er weinig tijd voor uitleg.

Gelukkig had ik spontane hulp van een astronoom die aanwezig was.

Voor de volgende keer probeer ik meer vrijwilligers en telescopen te regelen. Als de KNVWS hier nog een rol in kan spelen, dan hoor ik dat graag.

Ik heb zo'n 130 verwijzingen gehad naar mijn eigen website via de site van de KNVWS

- Spijkenisse, Tweelingen, Leo van der Linde

Meer bezoekers dan vorig jaar; 350 bezoekers verdeeld over drie avonden. Folder plaatje sterrenhemel minder van kwaliteit.

Waarneemstripkaarten worden niet gebruikt

- Termunten, Bezoekerscentrum Dollard SWS Eemsmond; Jans Engelhart

De landelijke sterrenkijkavond georganiseerd vond dit jaar, in samenwerking met het Groninger Landschap, plaats bij het Bezoekerscentrum Dollard plaats. Het was voor de meer dan honderd getelde bezoekers een prachtige avond om van een werkelijk overdadige sterrenhemel te genieten. Het waddengebied staat niet voor niets op de lijst van Unesco werelderfgoed waar de rust en de natuur in harmonie samenkomen.

Er was voor een binnenprogramma gezorgd om het onvermijdelijke wachten bij de opgestelde telescopen tot een minimum te beperken. Het was een zeer geslaagde avond en dat was zeker niet op de laatste plaats te danken aan het team van het Groninger Landschap die aan het succes van deze avond in grote mate hebben bijgedragen.

Dank aan onze donateurs, die met hun meegebrachte telescoop een onmisbaar element van de sterrenkijkavonden waren.

- Texel, De Jager, Wim Klein Breteler

Helder, geen wind, veel maanlicht. Activiteit zeer geslaagd, waardering een 10.

- Tilburg WEGA, Ton Lindeman. Locatie: Spoorzone
Bezoekers waren erg enthousiast
Graag ontvangen we posters. Waarneemstrippenkaarten ook, mooi initiatief
- Toldijk; Achterhoeks Planetarium, Jan Mulder
Niet heel veel profijt van publiciteit KNVWS. Eigen publiciteit rondgestuurd.
Bezoekers waren erg enthousiast. Meer dan vorig jaar
Vorig jaar twee avonden en dit jaar alleen de zaterdagavond wegens gebrek aan vrijwilligers.
- Oostzaan, Vesta, Mark Kristel;
Op 6 maart waren er al 72 inschrijvingen voor de vrijdag en 50 voor de zaterdag. Maar of ze ook allemaal zouden komen?
De eerste gasten waren al erg vroeg gearriveerd en ik voelde mij genoodzaakt om mijn dagelijkse Venus-foto's alvast te maken, voordat ik aan het werk zou gaan met de Celestron met Jupiter. Dit trok al gelijk de aandacht en men kon de schijngestalte van Venus zo goed zien. Venus was als de wassende maan en slecht 8,5% verlicht, een zeer smal sikkeltje dus.
Nog voor de officiële opening van 20 uur was de rij om naar de maan te kijken inmiddels "pleintje breed", voor Jupiter wat minder lang. Maar dat duurde niet lang: de mensen die inmiddels de maan hadden kunnen bekijken sloten bij mij aan in de Jupiter-rij.
Reacties bij de Celestron (waar ik stond) waren verschillend: men vond Jupiter wat tegenvallen na de maan te hebben gezien, anderen waren juist enthousiast dat het sterretje dáár hoog aan de hemel dus dit bolletje in de telescoop was.
En natuurlijk waren er kinderen, heel veel kinderen en ook kleine kindjes. Goed kunnen kijken door een oculair is ook best lastig voor de eerste keer. Ik vraag me dan ook af of vooral de hele kleintjes iets hebben kunnen zien. En of ze beseffen wat ze nu eigenlijk hadden gezien. Bij de hele kleintjes dacht ik soms van niet.
Daarna konden de mensen naar binnen om daar de quiz te doen die door Mark werd verzorgd. Ook konden ze daar even rustig zitten met een drankje om een documentaire te bekijken. De quiz was multiple-choice, waarbij de achterliggende kennis na de antwoorden van het publiek werd toegelicht, waardoor het ook een leerzame ervaring was. De deelnemers waren erg enthousiast. De quiz werd drie keer herhaald.
Later op de avond hadden we wel een flinke tegenvaller in het observatorium: de computer van de telescoop crashte en wilde vervolgens niet meer normaal opstarten. Het werd handwerk voor Jasper om de maan in beeld te houden.
Het was een buitengewone drukke en fijne avond geweest, met een heldere hemel, die we met een wel verdiend biertje hebben afgesloten.
Wij ontvangen naast folders ook graag posters en waarneemstrippenkaarten.
- Utrecht, Sonnenborgh, Fiona Karl
Waarneemstrippenkaarten bevalen heel goed, hebben nieuwe nodig.
- Vinkel Halley, Urijan Poerink
Maximaal bezoek; 3 maal volgeboekt. Bezoekers komen soms van ver; waarschijnlijk gevolg van publiciteit KNVWS. Maken zelf veel publiciteit via sociale media. Graag een paar posters om op te hangen in de sterrenwacht. Nog geen ervaring met waarneemstrippenkaarten.

Foto's.
Amsterdam AWSK op Zeeburg

Foto's Hans Kostense

Arnhem, Predikheaven

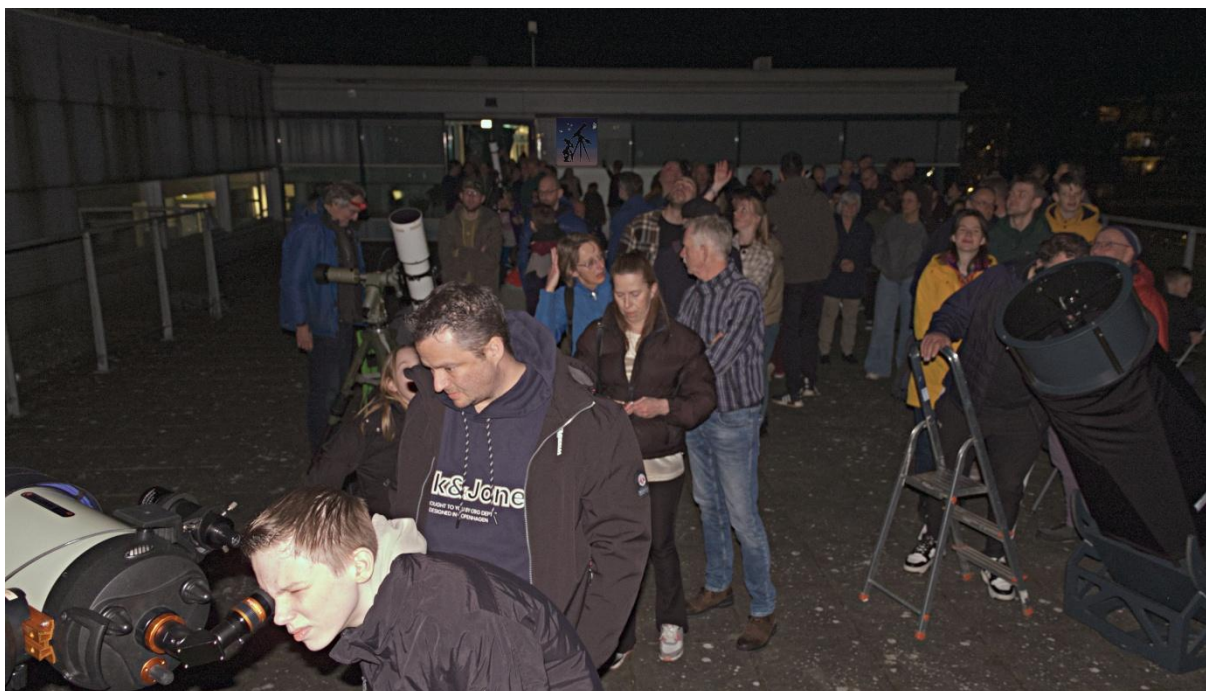

Foto: Floris-Jan van der Meulen

Bussloo

Fotos Radboud Jorna

Alphen a/d Rijn

Foto: Christiaan Robemond

Den Helder Zenit

Foto
Gwendolyn Scholtens

Lauwersmeer

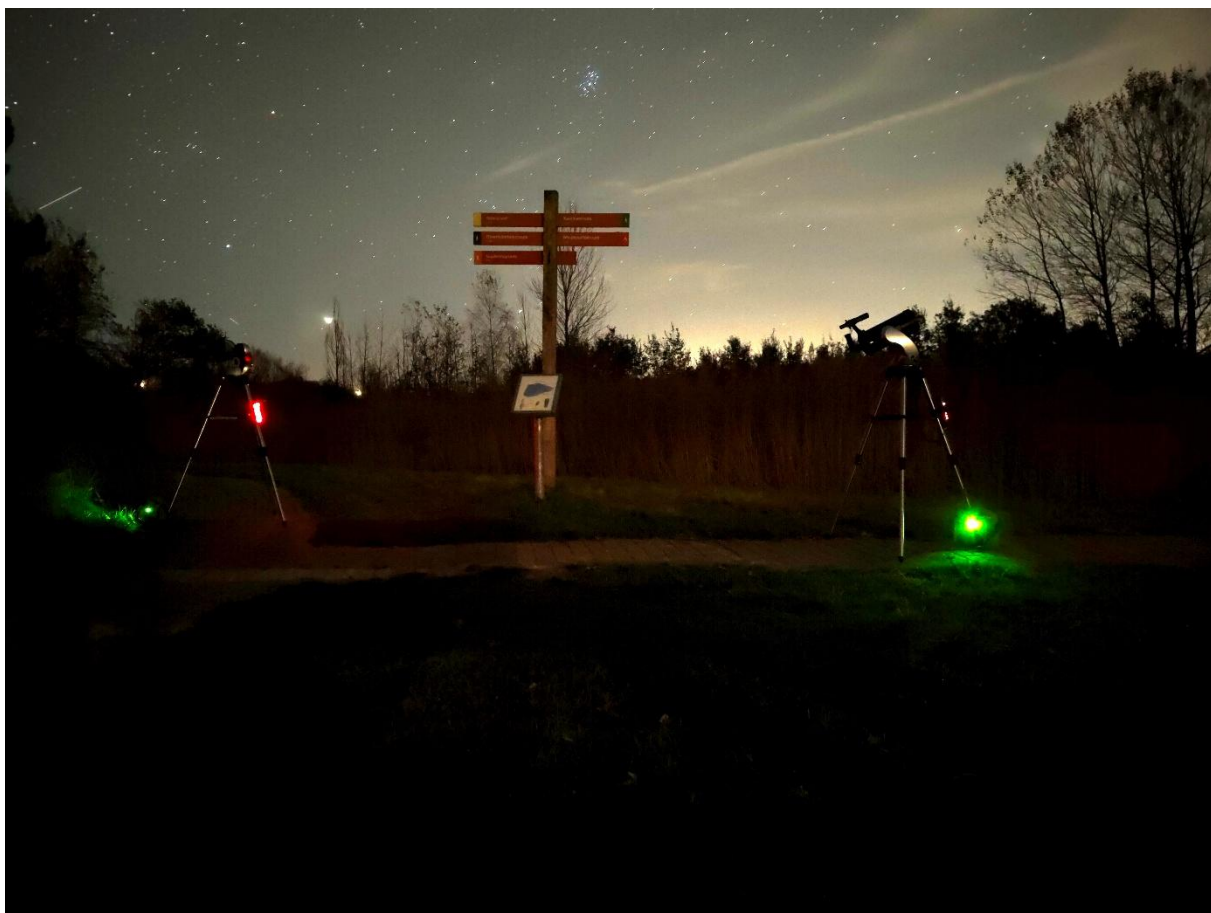

Foto: Johanna Hondelink

Lichtenvoorde

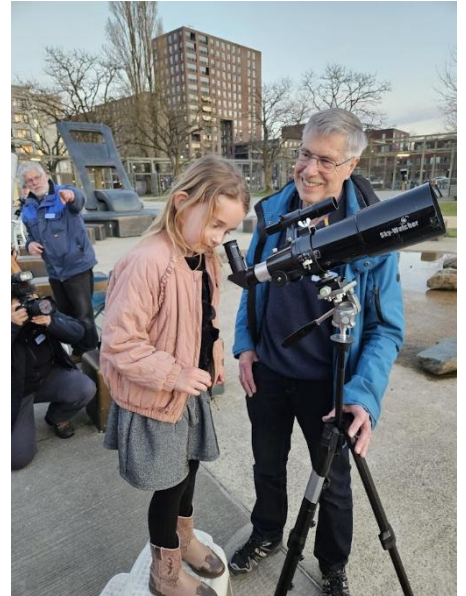
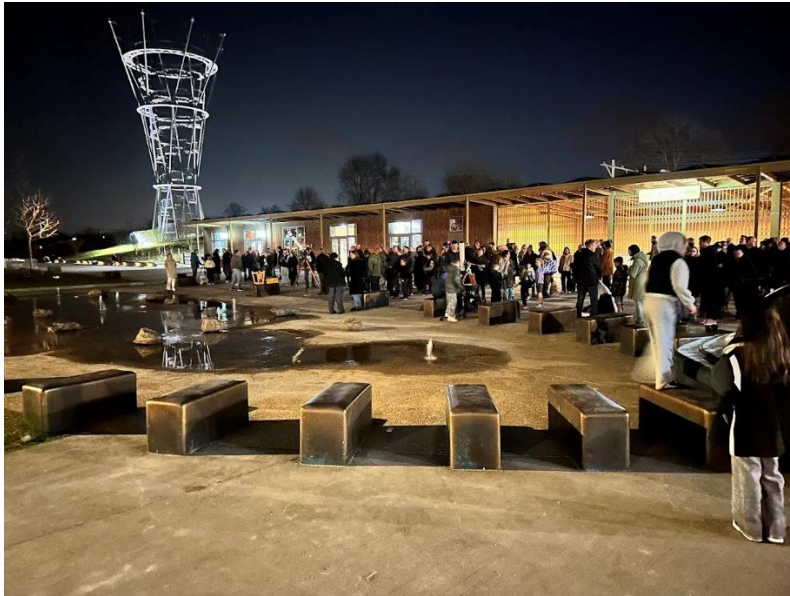
Foto Joop Hubers

Middelburg, Philippus Lansbergen

Foto's Jan Koeman

Tilburg WEGA

Foto's: Peter van Iersel

Utrecht Sonnenborgh

Foto: Fiona Karl

Heerhugowaard, Saturnus

Foto Paul Volman